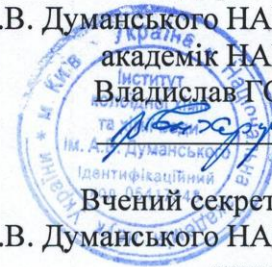

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ КОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ ТА ХІМІЇ ВОДИ ІМ. А.В. ДУМАНСЬКОГО

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ІКХХВ
ім. А.В. Думанського НАН України
академік НАН України
Владислав ГОНЧАРУК

Вчений секретар ІКХХВ
ім. А.В. Думанського НАН України
канд. хім. наук
Людмила ЮРЛОВА

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТА ОНОВЛЕННЯ
ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ В ІНСТИТУТІ КОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ ТА
ХІМІЇ ВОДИ ІМ. А.В. ДУМАНСЬКОГО НАН УКРАЇНИ

Розглянуто та затверджено Вченою Радою ІКХХВ НАН України

17.09.2025 р., протокол № 10

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок розроблення, затвердження та оновлення освітньо-наукових програм в Інституті колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського Національної академії наук України (далі - Положення) розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (Відомості Верховної Ради, 2014, № 37–38, ст. 2004 із змінами, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>) від 01.07.2014 р. № 1556-VII, Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти (затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. № 347; від 03 березня 2020 р. № 180; від 24 березня 2021 р. № 365, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>), Положення про організацію навчального процесу на третьому освітньо-науковому рівні та Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти Інституту. Порядок розроблення освітніх програм регламентовано Методичними рекомендаціями щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 27.03.2025 № 512 (<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-metodychnykh-rekomendatsii-shchodo-rozroblennia-standartiv-vyshchoi-osvity>), Довідником Європейської кредитної трансферної накопичувальної системи (далі ЄКТС), Європейських стандартів і рекомендацій забезпечення якості вищої освіти, Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23.03.2016 р. № 261 (<https://sqe.gov.ua/law/postanova-kabinetu-ministriv-ukrain-14/>), Положення про приймальну комісію Інституту.

1.2. Освітньо-наукова програма (далі – ОНП) – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення,

кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти, ОНП розробляється для кожної спеціальності Інституту окремо.

1.3. Освітня діяльність в Інституті колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського НАН України здійснюється на підставі виданої ліцензії на провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні (наказ МОН України №446-л від 25.09.2023 р.) відповідно до освітньо-наукової програми за спеціальністю ЕЗ Хімія, галузь знань Е Природничі науки, математика та статистика. Окремі елементи ОНП можуть забезпечуватися іншими науковими установами та/або закладами вищої освіти

1.4. Успішне виконання ОНП, проведення науково-дослідницької діяльності та захист дисертаційної роботи здобувачем є підставою для присудження йому відповідного ступеня вищої освіти – доктора філософії.

1.5. Основні принципи, на базі яких розробляються ОНП:

- системність – дотримання відповідності мети, змісту ОНП, методів, форм, засобів, технологій і механізмів реалізації освітнього процесу очікуваним результатам навчання;
- наступність – наявність послідовного зв'язку між різними етапами освітнього процесу та ступенями вищої освіти;
- інноваційність та інтегрованість освіти і науки – врахування сучасних досягнень розвитку науки та відображення результатів наукових досліджень у змісті ОНП;
- орієнтованість освітнього процесу на здобування, його здатність навчатися та набувати ним відповідні компетентності;
- формування компетентностей здобувачів як результатів їх навчання;
- врахування потреб, інтересів та вимог усіх зацікавлених сторін;
- інтеграція освітнього процесу у європейський простір вищої освіти;
- модульність – структурування змісту ОНП;
- гнучкість та мобільність структури ОНП – можливість адаптації

структури і змісту ОНП до змін потреб та інтересів зацікавлених сторін;

- об'єктивність навантаження компонентами ОНП;
- збалансованість та реалістичність ОНП – об'єктивність присвоєння кредитів компонентам ОНП, здатність здобувачів у визначені терміни навчання набути очікувані компетентності за результатами виконання програми;
- відповідність ОНП національній рамці кваліфікацій та стандартам вищої освіти.

1.6. Вимоги до ОНП, які регламентовані стандартами вищої освіти:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- наявність переліку компетентностей здобувача;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;
- відповідність вимогам системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Інституту.

2. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ОНП

2.1. ОНП, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії в Інституті, складається з освітньої та науково-дослідної складових.

2.2. Обсяг освітньої складової ОНП визначається в кредитах ЄКТС. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Освітня складова ОНП спрямована на досягнення 8 рівня Національної рамки кваліфікацій та повинна містити інформацію про перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС (30–60 кредитів ЄКТС), їх послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

2.3. Науково-дослідна складова ОНП передбачає проведення власного наукового дослідження згідно індивідуального плану роботи аспіранта під керівництвом

наукового керівника та оформлення результатів досліджень у вигляді дисертації відповідно до вимог діючого законодавства.

2.4. ОНП розробляється з дотриманням вимог стандартів вищої освіти відповідного рівня та спеціальності та нормативно-правової бази України, яка стосується підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні. Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів (за наявності), якщо інше не передбачено законодавством. У випадку відсутності відповідного стандарту вищої освіти ОНП розробляється з урахуванням вимог Національної рамки кваліфікацій та Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених Міністерством освіти і науки України від 01 червня 2017 № 600 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2017 № 1648).

2.5. ОНП є комплексним документом, структура якого складається з п'яти основних частин:

- профіль ОНП (загальна інформація, мета, характеристика, програмні компетентності та результати навчання, інформація про придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, про викладання та оцінювання, про ресурсне забезпечення реалізації програми та академічну мобільність);
- перелік компонент ОНП;
- структурно-логічна схема ОНП, матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОНП та матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОНП, які має набути здобувач освіти;
- інформація про форму випускної атестації здобувачів вищої освіти.

2.6. Опис профілю ОНП відображає основні їх риси та найсуттєвішу інформацію про них, визначає предметну галузь, до якої вони належать, специфічні особливості, що відрізняють ОНП від інших подібних програм.

3. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ ТА ЗАТВЕРДЖЕННЯ ОНП

3.1. Для розроблення, затвердження, моніторингу та оновлення ОНП обирається гарант (який повинен відповідати вимогам, визначеними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти) та створюється проектна група ОНП, в якій гарант є керівником. До складу проектної групи крім гаранта входять щонайменше сім осіб, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, освітню та/або професійну кваліфікацію, що відповідають ОНП та працюють в Інституті за основним місцем роботи. До складу проектної групи ОНП також можуть залучатися представники роботодавців та аспіранти, які навчаються в ІКХХВ ім.А.В. Думанського НАН України на відповідній спеціальності. Гаранта та склад проектної групи ОНП назначає директор Інституту відповідним наказом.

3.2. Проектна група розробляє проект ОНП із урахуванням потреб ринку праці, тенденцій розвитку спеціальності, галузевого та регіонального контексту, досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних програм, побажань стейкхолдерів (здобувачів, роботодавців, тощо). Проект ОНП оприлюднюється на офіційному сайті Інституту із зазначенням електронної адреси, на яку приймаються зауваження та пропозиції щодо змісту ОНП, та кінцевого терміну громадського обговорення, який триває 45 днів. Проектна група ОНП по закінченню громадського обговорення систематизує та аналізує зауваження та пропозиції щодо змісту ОНП та за необхідності на основі них вносить правки в проект ОНП.

3.3. Після доопрацювання проекту ОНП, вона розглядається та затверджується Вченою Радою Інституту і вводиться в дію наказом директора Інституту, оприлюднюється на офіційному сайті та інформація щодо неї вноситься в Єдину державну електронну базу з питань освіти (ЄДЕБО).

3.4. На підставі затвердженої ОНП розробляються навчальні плани, які повинні містити перелік компонентів ОНП – назви обов'язкових і вибіркових компонентів, інформацію про обсяги в годинах та кредитах, форми контролю у розрізі циклів загальної і професійної підготовки.

4. ПОТОЧНИЙ МОНІТОРИНГ, ПЕРІОДИЧНИЙ ПЕРЕГЛЯД ТА ООНОВЛЕННЯ ОНП

4.1. Процес реалізації ОНП включає моніторинг та перегляд з метою її удосконалення та забезпечення високої якості освіти в Інституті на третьому освітньо-наковому рівні, що передбачає часткове оновлення або модернізацію змісту ОНП. ОНП підлягають обов'язковому моніторингу щонайменше один раз на рік.

4.2. Моніторинг ОНП здійснює гарант, члени проектної групи, Вчений секретар, члени Вченої Ради Інституту, особа, відповідальна за роботу аспірантури та докторантури. Моніторинг дозволяє визначити повноту досягнення встановленої мети потребам здобувачів, можливих роботодавців, інших зацікавлених сторін.

4.3. Моніторинг ОНП передбачає:

- оцінку відповідності ОНП досягненням науки у відповідній сфері знань, тенденціям розвитку економіки та суспільства та затребуваності на ринку праці фахівців, які здобули вищу освіту за ОНП;

- врахування змін у потребах здобувачів, роботодавців та інших груп зацікавлених сторін;

оцінку спроможності здобувачів виконати навчальне навантаження ОНП та набути очікувані компетентності;

4.4. Моніторинг ОНП включає опитування учасників освітнього процесу, які задіяні в реалізації ОНП (аспіранти, їх наукові керівники, наукові працівники ІКХХВ ім.А.В. Думанського НАН України), випускників, роботодавців та інших стейкхолдерів у вигляді анонімного анкетування, зворотного зв'язку через офіційний сайт Інституту або відкритого висловлення своїх пропозицій та зауважень щодо ОНП (усне спілкування, електронне повідомлення та ін.); перевірку знань здобувачів вищої освіти під час щорічної атестації аспірантів на засіданні Вченої Ради Інституту; постійний внутрішній аудит гарантом та проектною групою ОНП; порівняння з ОНП суміжних спеціальностей, закладів вищої освіти та інших наукових установ, в тому числі закордонних; тощо.

4.5. На підставі результатів поточного моніторингу проектна група здійснює оновлення ОНП. Підставами для оновлення ОНП можуть бути:

- результати моніторингу;
- пропозиції учасників освітнього процесу, які задіяні в реалізації ОНП;
- пропозиції випускників, роботодавців та інших зацікавлених сторін;
- результати оцінювання якості ОНП;
- зміни відповідних стандартів вищої освіти та/або нормативно-правової бази України, яка стосується підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні;
- розвиток відповідної наукової галузі, зміни на ринку праці, регіонального контексту, тощо;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру та/або інших ресурсних умов реалізації освітньо-наукової програми, тощо.

4.6. Оновлення ОНП передбачає внесення часткових змін до структурних елементів ОНП, окрім пунктів, що стосуються особливостей ОНП, її цілей і програмних результатів навчання. Таке оновлення ОНП не передбачає її перезатвердження.

4.7. ОНП може бути закрита рішенням Вченої ради ІКХХВ ім.А.В. Думанського НАН України за поданням Гаранта або за результатами зовнішнього оцінювання якості.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

- 5.1. Це Положення набирає чинності з дати затвердження Вченою радою Інституту.
- 5.2. У випадку внесення змін або доповнень у державні нормативно-правові документи, що регламентують питання цього Положення, відповідні пункти Положення втрачають свою чинність, і вступають у дію внесені зміни.
- 5.3. Зміни та доповнення до цього Положення розглядаються і затверджуються Вченою радою Інституту.

